

Az országos Ábel Jenő latin verseny döntő fordulójának szövege

A maiores kategória tétele

(2003. április 26. 12-16^h)

Miért mondott köszönetet szüleinek Vitruvius?

Vitruvius Pollio jeles római építész (Kr. e. 1. sz.) *De architectura* c. művében átfogó képet ad az antik építőművészetről. A gyakorlati kérdések mellett érdekelték az építészet elméleti kérdései is; az építészetet mint átfogó jellegű tudományt a *philosophia* részének tekintette. Döntő jelentőségűnek tartotta, hogy az építész a szűkebb szakmai ismeretein túlmenően minél szélesebb műveltséggel rendelkezzen: ennek fontosságáról szól a következő részlet.

Complures philosophi dixerunt eum, qui non doctrinarum* sed fortunae praesidiis se committeret*, instabili conflictari* vita@. Simillimas sententias poetae, qui comoedias Graece scripserunt, in scaena pronuntiaverunt: Alexis* ait Athenienses ideo laudandos esse, quod, cum* ceterorum Graecorum* leges omnes liberos cogant* alere* parentes suos, Atheniensium* non omnes nisi eos, qui a parentibus artibus eruditi essent*.

Omnia enim munera fortunae facile ab eadem* adimuntur, doctrinae vero coniunctae cum animis nullo tempore deficiunt, sed permanent stabiliter ad summum exitum vitae. Itaque ego maximas parentibus ago gratias, quod Atheniensium legem probantes me arte erudiverunt, et quidem* ea@*, quae non potest esse probata* sine doctrinis.

Magyarázatok:

* *doctrina -ae* f. többes számban: műveltség

* *se committere* + dat. : rábízta magát vmire

* *conflicto* 1 passivumban + abl. : nehéz helyzetbe kerül vmi miatt, küszködik vmivel

* *Alexis -is* m. : athéni komédiaköltő (Kr.e. 4. sz.)

* *cum* (adversativum) + coniunctivus : „míg” + kijelentő mód

* *Graecorum* : a görög városállamokról van szó

* *cogo* 3 : kényszerít, kötelez vkit (acc.) vmire (inf.)

* *alo* 3 : gondoskodik vkiről, ellát vkit (acc.)

* *Atheniensium* ti. *leges cogunt*

* *artibus* (abl.) *erudio* 4 : mesterségekre, művészetekre tanít, széles körű oktatásban részesít

* *ab eadem* ti. *fortuna*

* *et quidem*: mégpedig, méghez

* *ea* ti. *arte*

* *probatus* 3 : hiteles, bevált